

§ 13–16

Riektá avkkít suomagiela, meängielav ja sámegiela duobbmostávlájn

13§ Gut la oassebiella jali sadjásavsj oassebálláj riektáássjen jali ássjen tjuottjudusriektán, diggeriektán, ednam- ja birásduobbmostávlán jali jávrreriektáduobbmostávlán duobbmogievlijn mij állásit jali muhtem mudduj hiehpá kommuvnaj *Jiellevárre, Haparanda, Giron, Bajel ja Badjeduornus* la riektá adnet suomagiela jali meängielav riektáássje jali ássje giehtadallamin, jus riektáássjen jali ássjen la tjanos dáj kommuvnajs muhtemij. Sámegeiellaj la fámon sámmlágásj dakkir duobbmostávlán duobbmogievlijn mij állásit jali muhtem mudduj hiehpá kommuvnaj *Árjepuovve, Jiellevárre, Jáhkámáhkke* jali *Giron*, jus riektáássjen jali ássjen la tjanos dáj kommuvnajs muhtemij.

Riektá adnet suomagiela, meängielav ja sámegiela gábtjtá aj duobbmostávlájt gási duobbmo jali márrádus riektáássjen jali ássjen mij miejnniduvvá vuostasj bieken gujddiduvvá.

14§ Riektá adnet suomagiela, meängielav jali sámegiela riektáássijn jali ássijn duobbmostávlájn 13. § milta gábtjtá riektáv sisi vaddet tjállagijt ja tjállalasj duodastusáv dán giellaj, riektá oadtjot tjállagijt ma gulluji riektáássjáj jali ássjáj njálmálatjtat járggálmum dán giellaj ja riektá njálmálasj siehtadallamin duobbmostávlá ávddán ságastit dáv giela. Duobbmostávlá galggá járggálit tjállagijt ja tjállalasj duodastusájt dárogiellaj, jus ij la tjávto ávkedibme.

Duobbmostávlá galggá aj ietján rahtjat unnepláogielav adnet ietjas aktavuodajn oassebiellaj jali suv sádjásattajaj.

Gájkka riektáássijn ja ássijn ma gábtjáduvvá riektás adnet suomagiela, meängielav jali sámegiela duobbmostávlájn 13. § milta la oassebiellen jali sadjásattajaj oassebálláj manna ij la juridijikalasj viehke riektá ánuvvisán oadtjot duobmov ja duobbmoarev jali márrádusáv ja márrádusoarev tjállalattjat járggálmum dán giellaj.

15§ Gut sihtá suomagiela, meängielav jali sámegiela adnet riektáássje jali ássje giehtadallamin duobbmostávlán 13. § milta galggá ádnat dav riektáássje jali ássje álgadime gáktuj jali vuostasj bále gá oassebiella galggá moalgedit riektáássjen jali ássjen.

Ánuvvis oadtjot járggálimev 14. § goalmat biehkke milta ávddájbiejaduvvá váhko sinna duobmo jali márrádusá diededimes, jus dakkir ánuvvis ij la ávddájbuvteduvvam ávdebut riektáássje jali ássje giehtadallamin.

Jus ánuvvis adnet unnepláogielav jali oadtjot járggálimev ávddájbuvteduvvá manebut gá majt diededuvvá vuostasj ja nuppen bieken de dat oadtju hilgoduvvat. Dakkir ánuvvis oadtju aj hilgoduvvat jus la bigos danna l vierreájggomus.

16§ Jus oassebiellen jali sadjásattajaj oassebálláj la riektá adnet suomagiela, meängielav jali sámegiela gierregin, de dálkká aneduvvá njuolgasúsáj milta 5. kap. 6-8. §§ ja 33. kap. 9 § gierrekbalán ja 50-52. §§ tjuottjudusprosásalágan (1971:291).

Länsstyrelsen
Stockholm
Box 22067
104 22 STOCKHOLM
Tel: 010-223 10 00

Sametinget
Box 90
981 22 GIRON/KIRUNA
Tel: 0980-780 30

§ 17–18

Suomagiella, meängiella ja sámegiella ávdđáskávlán, vissa ietjá pedagávgák dájman ja vuorrasijhuvson

17§ Riektá aktugattajaja vissa bálij fáladuvvat ávddáskávlán ja vissa ietjá pedagávgák dájman suomagiellaj, meängiellaj jali sámegiellaj njuolgasúsáj 8. kap. 12 b § ja 25. kap. 5 a § skávlálagán (2010:800).

18§ Riektá aktugattajaja vissa bálij fáladuvvat suhtov vuorrasijhuvson rájáj gaskan rijikalasj unnepláogielajaj njuolgasúsáj 8 kap. 6-9 §§ sociáladievnastuslágán (2025:400).

§ 19–21

Tjuolldasa & Dábelijtuovvom

19§ Jus gávnnuji sierra oare de ráddidus loabeduvvá diededit njuolgasúsáj hárráj ahte vissa fábmudahka mij la ráddidusá vuollásasj galggá tjuoldestuvvá 8. § anodimes. Sámmiláhkáj la fámon ráddidusá fámodime manjela dajvvaj ja kommuvnaj komuvalasj fábmudagáj gáktuj.

20§ Tjuottjududfábmudagáj anodibme dán lágás galggá dábelijtuovoduvvá. Ráddidus diedet njuolgasúsáj makkir jali makkir fábmudagáj hárráj ma galggi ávdđásvásstedi dábelijtuovvomis. Dábelijtuovvomávdđásvásstádus mierkki ij

avtak gártjedibme gáhttjoávdđásvásstádusán mij la rávkadum ietjá fábmudagájaja.

21§ Fábmudahka dábelijtuovvomávdđásvásstádusájaj galggá vil rádevaddemijn, diededimijn ja dakkir dájmanj viehkedit ietjá tjuottjudusfábmudagáj lágá anodimen.

§ 1–5

Gájjkásasj biejadusá

1§ Láhka sisanet biejadusájt rijkalasj unneplágoj, rijkalasj unneplägogielaj, tjuottjudusguovloj hárráj ja riektá adnet unneplägogielav tjuottjudusfábmudagáj ja duobbmóstávláj. Láhka sisanet aj biejadusájt lága anodime dábelijtjuovvoma hárráj.

2§ Rijkalasj unneplágo li juvdára, roma, sáme, svierikuosmelattja ja duornosliegega Svieriga vággo-gisvuoda gáktuj Europaráde rábmakonvensjávna milta suoje hárráj rijkalasj unneplägogida (SÖ 2000:2) ja europa biejadus rijkadávva- jali unneplägogielaj.

hárráj (SÖ 2000:3) Giellalágan (2009:600) diededuvvá rijkalasj unneplägogielaj li suomagiella, jiddisj, meängiella, romagiella ja sámegiella.

3§ Kommuvna ja dajvva galggi diedojvaddet rijkalasj unneplágojt sijá riektáj hárráj ja álmuga ávdás-vásstádus dán lága milta ja biejadusáida majda dát lámka vuoset. Sámme l fámon stáhta tjuottjudusfábmudagájda maj doajmma l ájnas rijkalasj unneplägogida jali unneplägogielajda.

4§ Giellalágan (2009:600) diededuvvá álmugin la sierralágásj ávdásvástádus suodjitjit ja ávdeditjtat rijkalasj unneplägogielaj. Almulasj galggá aj ietján ávdánahttet rijkalasj unneplágoj máhttelisvuodajt bisodit ja ávdedit ietjasa kultuvrav Svierigin. Mánáj kultuvralasj identitehta ávdánaibme ja ietjasa unneplägogielaj adnemav galggá sierraláhkáj ávdeduvvat.

5§ Tjuottjudusfábmudagá galggi vaddet rijkalasj unneplägogida máhttelisvuodav bájnátjibmáj ássijn ma sidjij guoski

ja guhkás máhttelis rádedit unneplágoj dakkir ássijn.

Rádedibme vuostasj biehke milta dagáduvvá gá tjuottjudusfábmudahka struktureridum ságastallamav adná rijkalasj unneplágoj ulmijn máhttet sijá vuojnojt ja dárbojt vieledit fábmudagá mierredimen.

Lágan (2022:66) konsultasjávna gáktuj mij guoská sáme álmugin gávnuuji sierralágásj biejadusá konsultasjávna gáktuj sáme álmugin.

5a§ Tjuottjudusfábmudagá galggi sierraláhkáj ávdedit mánáj ja nuoraj máhttelisvuodajt vieledibmáj ja rádedibmáj ássijn ma sidjij guoski ja hiebadit vuogijt dajda sijá ávdeldimijda.

5b§ Kommuvna ja dajva galggi dáhkkitid ulmijt ja njuolgasusájt ietjasa unneplägopolitijkalasj bargguj.

Diedo ulmij ja njuolgasusájt hárráj ma li dáhkkitidvuovvomasj biehke milta galggi ánuvvisán vatteduvvat fábmudahkaj manna l dábelijtjuovvoma ávdásvástádus 20. § milta.

§ 6–7 Tjuottjudusguovlo

6§ Tjuottjudusguovlojn suomagiellaj miejniduvvá kommu- vna *Botkyrka, Eskilstuna, Jiellevárre, Hallstahammar, Haninge, Haparanda, Huddinge, Håbo, Giron, Köping, Bajel, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Tierp, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Uppsala, Älvkarleby, Österåker, Östhammar* ja *Badjeduornus*.

Tjuottjudusguovlojn meängiellaj miejniduvvá kommu- vna *Jiellevárre, Haparanda, Giron, Bajel* ja *Badjeduornus*.

Tjuottjudusguovlojn sáme- giellaj miejniduvvá kommu- vna *Árjepluovve, Árviesjávrrie, Bierje, Jiellevárre, Herjedaelie, Jáhkámáhkke, Giron, Likssjuo, Málage, Suorssá, Lusspie, Straejmie, Ubbmem, Vuoltjere, Ååre, Álvdaelie* ja *Staare*.

7§ Ietjáj kommu- vna gá ma diededuvvá 6. § máhtti átsávisá mañjela loabeduvvat gávnnut tjuottjudusguovlon suomagiellaj, meängiellaj jali sámegiellaj. Márrádus kommu- vna galggá loabeduvvat gávnnut tjuottjudusguovlon mierreduvvá ráddidusás.

Kommu- vna mij gávnuuji tjuottjudusguovlon ráddidusá márrádusá mañjela máhtta ráddidusán áhtsát álgusman- nama hárráj tjuottjudusguov- los. Ráddidus oadtju álgusman- nama hárráj mierredit dássjá val jus gávnuuji sierralágásj oare.

Ráddidus oadtju njuolgasusájt diededit säbrrama ja álgusmannama hárráj tjuottju- dusguovlos.

§ 8–12

Riektá adnet suomagiellav, meängielav ja sámegiellav fábmudagáj

8§ Aktugattjajn la riektá avk- kit suomagiellav, meängielav ja sámegiellav sijá njálmálasj ja tjálasj aktavuodajn tjuottjudusfábmudagáj man geográfalasj doajmmaguovllo állásit jali muhtem mudduj la sámmilágásj gá unneplägogielaj tjuottjudus- guovllo. Fámon la ássijn majn aktugasj la oassebielle jali sadjásasj oassebálláj, jus ássjen la tjanos tjuottjudusguovlluj.

Jus aktugasj adná suomagiellav, meängielav jali sámegiellav dakkir ássjen, de fábmudahka l vággo- gis vásstedit njálmálettat sámmi giellaj. Aktugattjajn gejn ij la juridijkalasj viehke la vil riektá ánuvvisán oadtjot tjálasj járggálimev márrádusás ja márrádusarev ássjen suomagiellaj, meängiellaj ja sámegiellaj.

Fábmudahka galggá aj ietján rahtjat duosstot aktugattjajt dájda gielajda.

9§ Tjuottjudusguovlo álggolin la aktugattjajn riektá adnet suomagiellav, meängielav ja sámegiellav njálmálasj ja tjálasj aktavuodajn tjuottjudusfábmudagáj ássijn majn aktugasj la oassebielle jali sadjásasj oassebálláj, jus ássje giehtadaláduvvá bargges gut máhtta unneplägogielav.

10§ Aktugattjajn la agev riektá adnet suomagiellav, meängielav ja sámegiellav sijá tjálasj aktavuodaj *Rijkka- bieje oahhtsij* ja *Nuppástimoahhtsijn*. Sámme l fámon aktugattjajn tjálasj aktavuodajn *Justitiekanslerijn, Oadjofábmudagáj, Várrófábmudagáj* ja *Barggo- gaskostimfábmudagáj* ássijn majn aktugasj la oassebielle jali sadjásasj oassebálláj.

11§ Tjuottjudusfábmudagá galggi barggat ahte gávnuuji bargge máhttudagáj suomagiellav, meängielav ja sámegiellav gánná rávkaduvvá aktugattjajn aktavuodajn fábmudagáj.

12§ Tjuottjudusfábmudagá oadtju mierredit sierra ággijt ja sierra sajev duosstotjijt manádimijt aktugattjajns gudi suomagiellav, meängielav ja sámegiellav ságasti, ja adnet sierralágásj telefávnaággijt.